

Sağlıklı ve Hasta Bireylerde H.Pylori Sıklığı

THE PREVALENCE OF HELICOBACTER PYLORI IN HEALTHY PERSONS AND IN SYMPTOMATIC PATIENTS

Dr.Nevzat AKSOY*, Dr.Vedat GÖRAL*, Dr.Halil DEĞERTEKİN*, Dr.Mine TURHANOĞLU**, Dr.Eralp ARIKAN*

Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi *iç Hastalıkları ABD, "Mikrobiyoloji ABD, DİYARBAKIR

ÖZET

Bu çalışmada, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde sağlıklı bireylerde ve çeşitli üst gastrointestinal sistem (GİS) hastalığı bulunan kişilerde *Helicobacter Pylori* (HP) sıklığı araştırıldı. Bu amaçla çalışmaya, 20 duodenal ülser, 10 kronik gastrit, 20 nonülser dispepsi (NÜD) olgusu ile 10 kişilik sağlıklı kontrol grubu alınmıştır. HP sıklığı; duodenal ülserli grupta %80, kronik gastritli grupta %60, NÜD grupta %40 iken, sağlıklı bireylerde sıklık %20 olarak bulunmuştur.

Bu çalışma sonuçlarımıza göre bölgemizde sağlıklı bireylerde %20 oranında HP sıklığı saptanırken, hasta grubunda daha yüksek oranlarda HP sıklığına rastlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Helicobacter Pylori*, Duodenal ülser, Kronik gastrit, Non-ülser dispepsi

T Klin Gastroenterohepatoloji 1993, 4:9-11

SUMMARY

In this study, the prevalence of *Helicobacter Pylori* was investigated in healthy persons and different symptomatic patients in Southeast of Turkey. 20 patients with duodenal ulcer, 10 patients with chronic gastritis, 20 patients with non-ulcer dyspepsia and 10 healthy persons were taken to this study. The prevalence of *Helicobacter Pylori* was found at 80% in patients with duodenal ulcer, at 60 in patients with chronic gastritis, at 40% in patients with non-ulcer dyspepsia and at 20% in healthy persons.

According to this prospective study, the prevalence of HP is higher in different symptomatic patients than in healthy persons.

Key Words: *Helicobacter Pylori*, Duodenal ulcer, Chronic gastritis, Non-ulcer dyspepsia

Turk J Gastroenterohepatol 1993, 4:9-11

Helicobacter Pylori (HP), midenin mukus tabakası ile epiteli arasında yerleşim gösteren, gram (-) bakterilerdir. İlk defa Warren ve Marshall, *Campylobacter* benzeri organizma denen bir bakterinin ülser ve özellikle gastritis ile ilişkisini göstermişlerdir (1-3). Daha sonraları birçok araştırmacı, gastrik ülser, mide kanseri, NÜD, hiperplastik poliplerde ve KC sirozu olgularında HP sıklığını araştırmışlardır (4-7). 1990 yılında DNA kompozisyonundaki farklılıklar nedeniyle bu bakteri, literatüre *Helicobacter Pylori* olarak geçmiştir (2).

Bu çalışmadaki amacımız, Bölgemizdeki sağlıklı bireylerdeki HP sıklığı ile duodenal ülser, kronik gastrit ve NÜD olgularındaki HP sıklığını araştırıp, bu ilişkiyi tartışmaktır.

Geliş Tarihi: 21.10.1991

Kabul Tarihi: 4.7.1992

Yazışma Adresi: Dr.Nevzat AKSOY

Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi,
DİYARBAKIR

Turk J Gastroenterohepatol 1993, 4

MATERYEL VE METOD

Ocak 1991'den itibaren Gastroenteroloji polikliniğine başvuran veya yatırılan, çeşitli üst GİS hastalıkları (duodenal ülser, kronik gastrit, NÜD) mevcut olan 50 kişilik hasta grubunda HP sıklığı araştırıldı (20 duodenal ülser, 10 kronik gastrit, 20 NÜD). Ayrıca, hiçbir şikayeti olmayan ve tamamen sağlam olan 10 kişilik kontrol grubu çalışmaya alınmıştır. Vakalarımızın tümünde, anamnez ve fizik muayene sonrası, radyolojik ve endoskopik (Pentax FG 32X) tetkikler yapıldı. Endoskopide, pylordan itibaren 3 cm'lik mesafede, antrumdan, kültür ve mikrobiyolojik analiz için 2 adet, ayrıca lezyondan veya normal mukozadan, histopatolojik tanı için 2 adet olmak üzere, 4 adet biopsi alındı. Biopsi forsepsi her kullanımdan önce, 10 dakika %40 formaldehitte bırakılmış ve sonra steril serum fizyolojik ile yıkanmıştır. Endoskopun flexibl bölümün dış yüzeyi zefiranlı solüsyon ile, biopsi forsepsinin geçeceği iç bölüm ise steril serum fizyolojik ile temizlendi. Alınan biopsilerinden 2'si, steril serum fizyolojik içeren transport akta-

rılarak 1 adet içinde kültür ve ürcaz test işlemine tabi tutulmuşlardır. Diğer 2 biopsi de histopatolojik tanı için, patoloji kliniğine gönderilmiştir. Mikrobiyolojik tetkik için, Christeensen sıvı üre besiyeri (üreaz testi için) ve %7 at kanlı Colombia agar ve Colombia çukulata agar besiyerlerine ekilmiştir. Üreaz testinin 1 saat içinde pozitif sonuç vermesi ve kültür ortamında üreme olması ile HP varlığı pozitif olarak kabul edilmiştir.

İstatistiksel değerlendirme, düzeltilmiş X² testi ile yapılmıştır.

SONUÇLAR

Pilot bir çalışma olarak kabul edilebilecek olan araştırmamıza göre, sağlıklı ve hasta bireylerdeki HP sıklığı sonuçları Tablo 1 de gösterilmiştir.

GİS'den yana hiçbir şikayeti olmayan ve tamamen sağlıklı olan 10 kişilik kontrol grubunda, sadece 2 kişide HP pozitif (%20) bulunmuştur.

Klinik, radyolojik ve endoskopik olarak bulbusta aktif ülser saptanan 20 hastanın (18 erkek, 2 bayan) 16'sında (%80) HP pozitif olarak saptanmıştır. Bu sonuç, sağlıklı kişilerden anlamlı derecede farklı bulunmuştur.

Epigastriumda ağrı, karında şişkinlik, gaz ve hazımsızlık şikayeti bulunan 20 hastada, endoskopik tetkik normal olup (NÜD grubu), bu grupta 8 vakada (%40) HP pozitif olarak bulunmuştur.

Mide yakınlıkları bulunan ve histopatolojik olarak kronik gastrit saptanan 10 hastada ise, HP 6 vakada (%60) pozitif bulunmuştur.

Şekil 1'de HP'nin gram boyasındaki görünümü mevcuttur.

TARTIŞMA

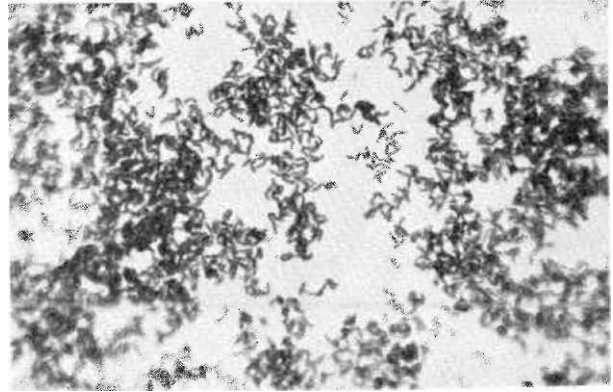
Peptik ülserin etyopatogenezinde çok sayıda etkenin rol oynadığı bilinmektedir. Son zamanlarda bu etkenler arasında HP'de suçlanmış olup, bununla ilgili çalışmalar yoğunluk kazanmıştır. Ancak, yine de HP'nin, peptik ülser, kronik gastrit ve NÜD etyopatogenindeki yeri, tam olarak bilinmemektedir.

Normal popülasyonda, %13-61 gibi oldukça geniş bir oranda HP'ye rastlanmaktadır. Çocuklarda seyrek iken, ilerleyen yaşla birlikte (ve sosyoekonomik durum bozukluğu ile de ilişkili olarak) bu oran, giderek artmaktadır.

Bizim çalışmamızda yaş ortalaması 33.5 olan sağlıklı bireylerdeki HP sıklığı, %20 oranında saptandı. Bu değerler Peru (%28) ve Kuzey Amerika ülkelerindeki gibi (%3-13) düşük düzeydedir (8).

Şimdiye kadar yapılmış birçok çalışmada, duodenal hastalarda HP sıklığı %67-100 (ort. %86) oranında bulunmuştur (9-12). Ülkemizde yapılan çalışmalarda ise bu oran %85-100 olarak belirtilmektedir (13,14). Çalışmamızda ise duodenal ülser olgularında HP sıklığı %80 olarak saptanmıştır. Kontrol grubumuza göre 4 kat yüksek olan bu değer, duodenum ülserinin etyopatogenezinde bu organizmanın da kuvvetle rol oynayabileceğini ortaya koymaktadır. Ancak bu organizmanın toplumda sağlıklı bireylerde de %61'e kadar varan nispetlerde bulunması, ilerleyen yaşla HP'nin görülme sıklığının artışı ile mide-duodenum hastalıklarının artması arasında korelasyon olmayışı, HP ile ilgili olduğu ileri sürülen duodenal ülser, kronik gastrit ve NÜD olgularının tümünde bu organizmanın saptanmayışı, bu hastalıkların etyopatogeninden HP'nin tek başına sorumlu olmayacağını telkin etmektedir.

Yapılan araştırmalar kronik gastritlerde HP sıklığını %70-94 oranında göstermektedir (6,15). Ülkemizde yapılan çalışmalarda ise bu oran %78 olarak saptanmıştır (13). Bugüne kadar tüm çalışmalarda kronik gastritle HP arasında yakın ilişkinin varlığı, HP eradikasyonu ile gastritte gerilemenin olması ve organizmayı alan gönüllülerde akut gastrit gelişimi, HP'nin mide hastalıklarının

Şekil 1.

Tablo 1. Çalışma sonuçlarımıza göre HP sıklığı

	Cins		Toplam	HP (+)	% Oranı
	E	K			
Sağlıklı bireyler	3	7	10	2	20
Duodenum ülseri(+)	18	2	20	16	80
Kronik gastrit(-t-t)	6	4	10	6	60
NÜD(+++)	8	12	20	8	40

etyopatogenezi ile ilgili olduğunu gösterir. Bizim çalışmamızda da kronik gastrit olduğu bilinen 10 hastada %60 oranında, HP pozitif olarak bulunmuştur. Çalışmamızdaki bu sonuç, HP ile kronik gastrit arasında ilişki olduğunu göstermektedir.

Dispeptik yakınmaları bulunan ve ülser saptanmayan NÜD grubunda, HP sıklığı %45 civarında belirtilmiş olup (16), bizim çalışmamızda bu oran %40 olarak saptanmıştır. Ülkemizde yapılan bir başka çalışmada ise bu oran %33 olarak belirtilmiştir (13). Bu oranın sağlıklı bireylerden yüksek olması, HP'nin önemli bir etyopatogenetik faktör olabileceğini düşündürmektedir.

Sonuç olarak, HP sıklığı normal sağlıklı kişilerde %20 oranında bulunurken, kronik gastrit ve NÜD olgularında bu sıklığın arttığı ancak bunun istatistikî yönden anlamlı olmadığı, duodenal ülser olgularındaki yüksek sıklığın, istatistikî açıdan anlamlı olduğu görülmüştür. HP ile duodenal ülser arasında yakın ilgi mevcut iken, kronik gastrit ve NÜD vakalarında ileriki yıllarda yapılacak çalışmalar bu konuya daha netlik kazandıracaktır.

KAYNAKLAR

- Warren JR. Unidentified curved bacilli on gastric epithelium in active chronic gastritis. *Lancet* 1983; 1:1273.
- Thomson LL, Cavin JB, Jones C Tasman. Relation of Helicobacter Pylori to the human gastric mucosa in chronic gastritis of the antrum. *GUT* 1990; 31:1230-6.
- Mc Kinlay AW, Upadhyay R. Helicobacter Pylori: Bridging the credibility gap. *GUT* 1990; 31:940-5.
- Sidebotham RL, Baron JH, Hypothesis. Helicobacter Pylori, urease, mucus and gastric ulcer. *Lancet* 1990; 335(27):193-4.
- Veeraman Wauters G, Lindle Ferrel James W Ostroff, et al. Hyperplastic gastric polyps associated with persistent Helicobacter Pylori infection and active gastritis. *The Am J of Gastr* 1990; 85(10):1935-7.
- Mohammed B, Satti Kingsley Twum-Danso, Hüseyin Al-Freihi, et al. H.Pylori-Associated upper Gastrointestinal Disease in Saudi Arabia: A Pathologic evaluation of 298 Endoscopic biopsies from 201 consecutive patients. *The Am J Gastr* 1990; 85(5):527-34.
- Gennaro Damico, Luigi Montalbano, Mario Traina, et al. Natural History of congestive Gastropathy in cirrhosis. *Gastroenterology* 1990; 99:1558-64.
- The Gastrointestinal physiology working group. Helicobacter Pylori and gastritis in Peruvian patients. Relationship to socioeconomic level, age and sex. *The Am J of Gastr* 1990; 85(7):819-23.
- David Y. Graham Compylobacter Pylori and peptic ulcer disease. *Gastroenterology* 1989; 96:615-25.
- Kang JY, Wee A, Wang Y, et al. Helicobacter Pylori and gastritis in patients with peptic ulcer and non-ulcer dyspepsia: ethnic differences in Singapore. *GUT* 1990; 31:850-3.
- Mainguet P, Relmee M, Claude Debognie. Omeprazole, Campylobacter Pylori and duodenal ulcer. *Lancet* 1989; 12:389-90.
- Andersen LP, Hoick S, Povlsen CO, et al. Campylobacter Pyloridis in peptic ulcer disease. *Scand J Gastroenterol* 1987; 22:219-24.
- Tuncer C, Memiş L, Rota S, Kandilci U. Epigastrik ağrılı hastalarda endoskopik ve histopatolojik bulgularla Campylobacter pyloridis'in ilişkisi. *Gastroenteroloji Dergisi* 1991; 2(1):21-5.
- Övünç O, Ağan AF, İnce Ü, Özel Y. Duodenum ülserli hastalarda Helicobacter Pylori enfeksiyon sıklığı. *Haydarpaşa Numune Hastanesi Dergisi (Baskıda)* 1991.
- Cornelius P, Dooley Hartbey Cohen. Patrick Fitzgibbons, et al. Prevalance of Helicobacter Pylori infection and histologic gastritis in asymptomatic persons. *NEJM* 1989:1562-6.
- RokkasT, Pursey C, et al. Camypylobacter Pylori and non-ulcer dyspepsia. *Am J Gastroenterology* 1987; 82:1149-52.